

OPORTUNITĂȚI DE DEZVOLTARE PRIN PROIECTE EDUCAȚIONALE

Prof. dr. Adriana Iacob
Inspector proiecte educaționale
Inspectoratul Școlar Județean Cluj

Proiectele educaționale - instrumente de dezvoltare

Proiectele educaționale reprezintă instrumente de management al curriculumului și de management al schimbării și pot acționa atât la nivelul organizației școlare cât și la nivel individual, integrate în proiecte de dezvoltare personală/profesională. De dorit ar fi să fie integrate ca și obiective și activități în lecție și/sau în afara ei, proiectele educaționale au ca și scop general dezvoltarea în educație.

Proiectele educaționale, fie cu susținere locală, fie europeană, permit experimentarea schimbării în termeni de practică didactică și experimentarea eficacității educaționale în termeni de rezultat/impact așteptat.

Proiectele educaționale nu trebuie să fie recurente, trebuie să fie orientate relativ la tendințe și priorități în termeni de politici educaționale și nu în ultimul rând relativ la dezvoltarea socio-profesională a elevului, ca și beneficiar direct sau indirect al acestora.

Proiectele educaționale transcend schimbării în educație propunând întotdeauna abordări inedite ce deschid perspectiva dezvoltării.

Europa 2020

În prezentarea programului său pentru *Comisie*¹, președintele Juan Manuel Barroso și-a expus viziunea despre punctul în care ar trebui să se afle Uniunea Europeană în 2020. În opinia sa, ieșirea din criză ar trebui să marcheze trecerea la o nouă economie *socială de piață, durabilă*, o economie mai *inteligentă* și mai *ecologică*, în care prosperitatea noastră să se datoreze inovării, unei mai eficiente utilizări a resurselor naturale, financiare sau umane și în care cunoașterea să reprezinte un factor determinant.

Trecând în revistă obiectivele strategiei *Europa 2020*, o atenție specială ar trebui acordată celui de al 4-lea obiectiv și anume:

Ponderea părăsirii timpurii a școlii trebuie să fie sub 10%, iar cel puțin 40% dintre tineri trebuie să aibă studii universitare.

În ce privește situația actuală la nivelul Uniunii Europene, abandonul școlar afectează în prezent, în medie, unul din 7 tineri (dintre cei cu vârsta cuprinsă între 18-24 ani), cu efecte dezastruoase asupra capacității lor de ocupare. De asemenea 6 milioane de persoane și-au abandonat studiile în cele 27 state membre ale uniunii. Rata abandonului școlar scade prea lent, iar unele state membre au rămas în urmă din acest punct de vedere.

Din Raportul MECTS către Comisie, situația în România este marcată de o scădere de la 22,3% a ratei abandonului în 2008 la doar 15,9% în prezent, iar în 2010 20% dintre tineri finalizează studiile universitare. Prin comparație cu alte state media actuală europeană privind procentul de tineri care absolvă studiile universitare este de 31% și prin comparație în SUA este 40%, în Japonia 50%.

¹ Comisia Europeană
Simpozionul PREUNIVERSITARIA – ediția a XXIII-a – 19 martie 2011

Strategia 2020 se concentrează pe 7 inițiative pilot pentru a stimula realizarea de progrese în cadrul temei prioritare: **creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii**:

1. o agendă digitală pentru Europa: Asigurarea unor avantaje economice și sociale durabile printr-o piață unică digitală bazată pe internet ultrarapid. Toți europenii trebuie să aibă acces la internet de mare viteză până în 2018.
2. Tineretul în mișcare²: Creșterea calității și atractivității internaționale a sistemului european de învățământ prin promovarea mobilității elevilor/studentilor și a tinerilor profesioniști, posturile vacante în toate statele membre să fie mai accesibile, iar calificările profesionale și experiența dobândite atât în contexte formale cât și nonformale să fie recunoscute la nivel european.
3. O Uniune a inovării: Reorientarea cercetării și dezvoltării și a politicii de inovare către provocările majore, reducând în același timp discrepanța dintre știință și cerințele pieței, astfel încât invențiile să fie transformate în produse. De exemplu *brevetul comunitar* ar putea permite companiilor să economisească 289 de milioane de euro în fiecare an.
4. O politică industrială pentru o creștere economică ecologică: Sprijinirea competitivității bazei industriale a UE în perioada post-criză, prin promovarea spiritului antreprenorial și dezvoltarea de noi competențe. Acest lucru ar crea milioane de noi locuri de muncă.
5. O agendă pentru noi competențe și locuri de muncă: Crearea condițiilor pentru modernizarea piețelor forței de muncă, în scopul creșterii gradului de ocupare a forței de muncă și asigurării durabilității modelelor noastre sociale, în condițiile ieșirii la pensie a generației *baby-boom*;
6. Platforma europeană împotriva sărăciei: asigurarea coeziunii economice, sociale și teritoriale, ajutând persoanele sărace și excluse social și permițându-le să joace un rol activ în societate.
7. O Europă care își utilizează eficient resursele: Sprijinirea trecerii la o economie care utilizează eficient resursele, cu emisii reduse de carbon.

Utilizarea noilor tehnologii pentru educația pentru societatea cunoașterii

Trecând din registrul general al dezvoltării UE până la orizontul 2020 (următoarea perioadă de programare fiind 2013-2020), într-un registru mult mai specific domeniului educațional, este deseori subliniată opinia că umanitatea este marcată nu doar de o criză a resurselor naturale, financiare și alimentare ci este marcată de o **criză a resursei umane**.

Această criză însă este susținută financiar prin programele *Lifelong Learning (2007-2013)*, *Programul Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane – componentă a Fondului Social European*, *Youth in Action*, etc.

Legat de caracteristicile meseriei de profesor în UE s-au stabilit Principiile Comune Europene pentru Formarea Competențelor și Calificarea Cadrelor Didactice: meseria de profesor în UE este o profesie calificată, o profesie de cursanți pe toata durata vieții, o profesie mobilă, o profesie bazată pe parteneriat. Sunt de asemenea stabilite competențele obligatorii, incluzându-le pe cele digitale.

Infrastructura de dezvoltare a resurselor umane este corelată cu utilizarea noilor tehnologii, incluzându-le pe cele de informare și comunicare. Importanța tehnologiilor digitale pentru educație și formare este indiscutabilă, asigurând mediul de dezvoltare și infrastructura de implementare. Competențele digitale sunt esențiale nu doar pentru elevi, dar mai ales pentru cadrele didactice.

² Noul program *Youth on the Move Programme* va înlocui, din 2014 *Lifelong Learning Programme* care va fuziona cu *Youth in Action Programme*.
Simpozionul PREUNIVERSITARIA – ediția a XXIII-a – 19 martie 2011

Importanța acestor noi tehnologii pentru educație este larg recunoscută, devenind în ultimele decenii un *leit motiv* al discursului despre educație la toate nivelurile – curriculum și practică didactică, formarea cadrelor didactice, dezvoltarea instituțiilor școlare, politici educaționale sau administrarea sistemului de învățământ.

Atât datorită specificului noilor tehnologii, cât și datorită necesității centrării activităților educative pe dezvoltarea de competențe pentru sec. XXI – comunicare, civism, cooperare, a învăța să înveți, gândire & gândire critică, competențe digitale, etc., în sistemele de învățământ procesul didactic pune un accent din ce în ce mai mare pe:

I. învățarea bazată pe proiect

II. învățarea prin colaborare

Mai mult, educația formală se deschide către experiențele de:

III. învățare nonformală

tinzând către valorificarea acestora la nivelul achizițiilor, la nivelul creării unui context familiar și motivant, activ și participativ, la nivelul utilizării unor metode alternative atractive și la nivelul relației mai puțin formalizate între cadrul didactic și *grupul de învățare*.

- I. Învățarea prin proiecte: Proiectele educaționale sau socio-educaționale constituie o modalitate atractivă și eficientă prin care elevii și profesorii lucrează împreună, identifică și rezolvă probleme, învață aplicând sau utilizând spații din școală sau din afara școlii pentru a realiza aplicații practice.
- II. Învățarea prin colaborare: dovedește o influență pozitivă asupra unor variabile noncognitive precum imaginea de sine a elevului, ajutorul din partea colegilor pentru realizarea în grup a sarcinii, internalizarea unei sarcini, agrearea clasei și a colegilor de clasă, cooperarea (elev-elev, elev-profesor)
- III. Învățarea nonformală: Sistemul educațional formal are ca scop să ofere tinerilor cunoștințe de bază care pot fi folosite de către aceștia în procesul de intrare profesională și socială. Acest sistem este de obicei bazat pe o relație de subordonare a elevului profesorului său, care deține informația. Certificatele dobândite în urma unui proces de învățare formală înlesnesc oportunitățile de angajare și integrarea socială în general. Educația nonformală, dimpotrivă, poate fi rezumată ca "învățarea prin experiență practică, cu obiective clare de învățare". Persoanele care sunt implicate în procesul de învățare, atât cel care facilitează informația, cât și cel care o primește construiesc cunoștințele și competențele împreună într-o relație din care este exclusă subordonarea. Beneficiarii educației nonformale se pot transforma ulterior în multiplicatori de informație.

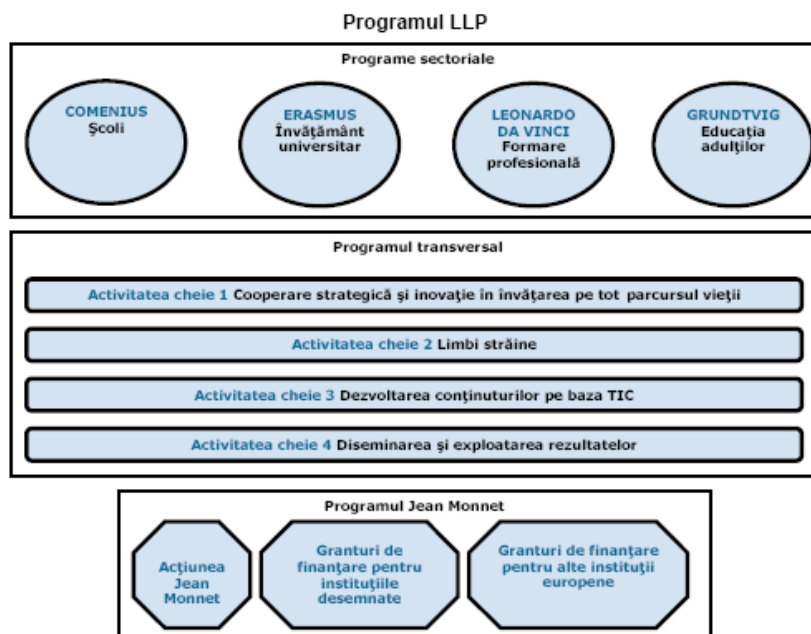

Fig. 1 . Structura Programului de Învățare de Tot parcursul Vieții – Lifelong Learning Programme

Evoluții instituționale prin parteneriatele școlare Comenius – <http://www.llp-ro.ro/?d=41>

Programul de Învățare pe Tot Parcursul Vieții (LLP – Lifelong Learning Programme) s-a dovedit extrem de atractiv pentru școli, încă de la începutul perioadei de programare. Cu toate acestea, 74% dintre parteneriate au optat pentru numărul maxim de mobilități, în care profesorii au o pondere de participare de 61% chiar dacă, mai ales în cazul școlilor cu un număr mai mic de elevi, aceste mobilități afectează desfășurarea programului școlar, fiind mai dificil de asigurat suplینirea cadrelor didactice. Soluția problemei este de a opta pentru un număr mai mic de mobilități, de ex. 12 mobilități în 2 ani, cu o medie de participare/ activitate transnațională de max. 2 pers/activitate. De asemenea se poate opta pentru reuniuni de proiect de 2-3 zile cu cel mult o zi lucrătoare (weekend), în care se poate participa la activitățile școlare, activitățile reuniunii de proiect putând fi programate pentru sâmbătă-duminică.

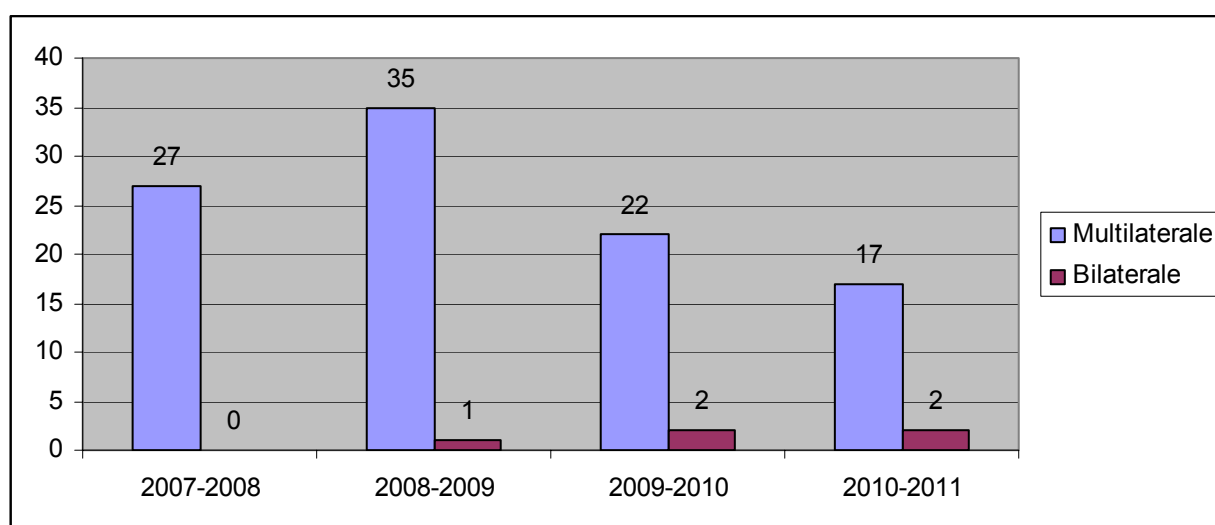

Fig. 2. Evoluția numărului de parteneriate Comenius în județul Cluj după 2007

Componenta cea mai importantă a acestor parteneriate rămâne impactul educațional reflectat în curriculum interdisciplinar, dezvoltarea integrată a competențelor cheie (îmbunătățirea competențelor lingvistice, digitale, de expresie artistică, sociale, antreprenoriale, științifice etc.),

contextele colaborative de învățare, transfer de bune practici, diversitate culturală, cetățenie europeană activă.

Evoluții instituționale prin participarea la stagii de formare continuă prin Programul Sectorial Comenius

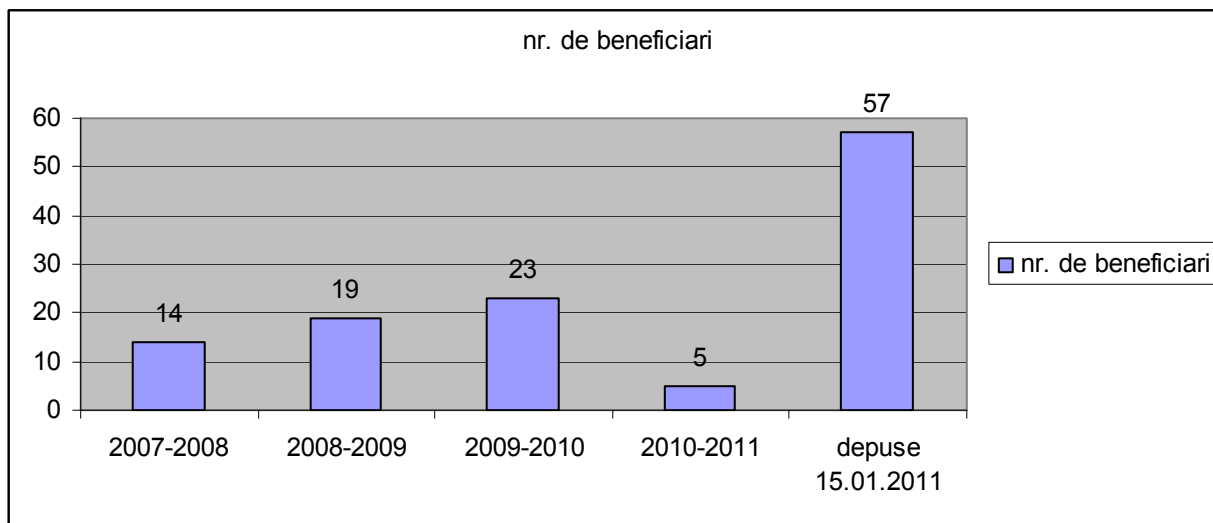

Fig. 3. Evoluția nr. de participanți la stagiile de formare continuă Comenius

Monitorizarea post-stagiu a evidențiat următoarele:

- 100% din cadrele didactice beneficiare chestionate apreciază că activitatea de formare transnațională a adus ceva nou în formarea lor profesională – *criteriul utilitate*
- 100% din directorii chestionați au sprijinit punerea în practică a inițiativelor cadrelor didactice după stagiile de formare – *criteriul relevanță*
- 100% din directorii chestionați au evidențiat cel puțin două beneficii pe care stagiul de formare, la care au participat cadrele didactice beneficiare, l-au avut asupra instituției, iar în 69% dintre cazuri beneficiul menționat a fost calitatea prestației didactice – *criteriul calitate*
- 100% dintre cadrele didactice chestionate, colegi ai cadrelor didactice beneficiare, au apreciat ca folositoare o astfel de experiență căreia și intenționează să-i dea curs – *criteriul atractivitate*
- 100% din elevii chestionați, beneficiari indirecti ai participării cadrelor didactice la stagiile de formare continuă, au apreciat că profesorul îi solicită să lucreze în orele de clasă:

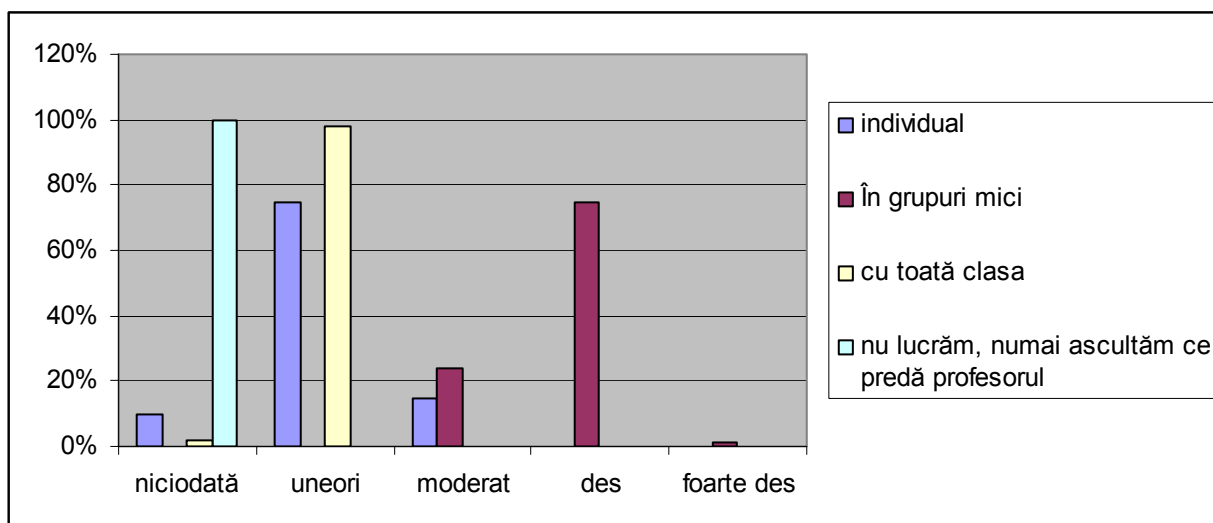

Fig. 4. Distribuția răspunsurilor elevilor chestionați relativ la stilul de lucru al profesorilor beneficiari

criteriul participare	niciodată	uneori	moderat	des	foarte des
individual	10%	75%	15%	0%	0%
în grupuri mici	0%	0%	24%	75%	1%
cu toată clasa	2%	98%	0%	0%	0%
nu lucrăm, numai ascultăm ce predă profesorul	100%	0%	0%	0%	0%

Măsuri acompaniatoare - eTwinning - Programul Sectorial Comenius

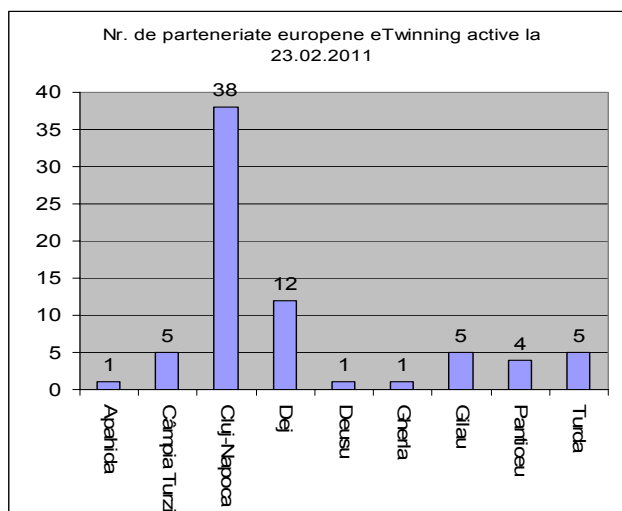

Fig. 5 Distribuția nr. de parteneriate europene eTwinning în județul Cluj în martie 2011

La această dată există 70 de parteneriate eTwinning active în care sunt implicate, 33 școli și 58 de cadre didactice de diferite specialități, prof. documentariști.

Evoluția nr. de proiecte de parteneriat Leonardo da Vinci (Programul Sectorial Leonardo da Vinci, componentă a Lifelong Learning Programme)

Nr. de parteneriate Leonardo da Vinci este evident în creștere. Relativ ușor de gestionat, oferind un cadru eficient de comunicare transnațională între unități de învățământ profesional și tehnic care împărtășesc calificări similare, parteneriatele Leonardo da Vinci sunt o modalitate excelentă de a iniția activități de învățare reciprocă pentru folosirea instrumentelor comune descrise în cadrul Comunicatului de la Helsinki, precum transparența, Cadrul European al Calificarilor (EQF), Sistemul European de Transfer al Creditelor pentru Educația și Formarea Profesională (ECVET), asigurarea calității, a excelenței în dobândirea deprinderilor și competențelor pentru sectoarele cheie.

Nr. de proiecte de parteneriat Leonardo da Vinci

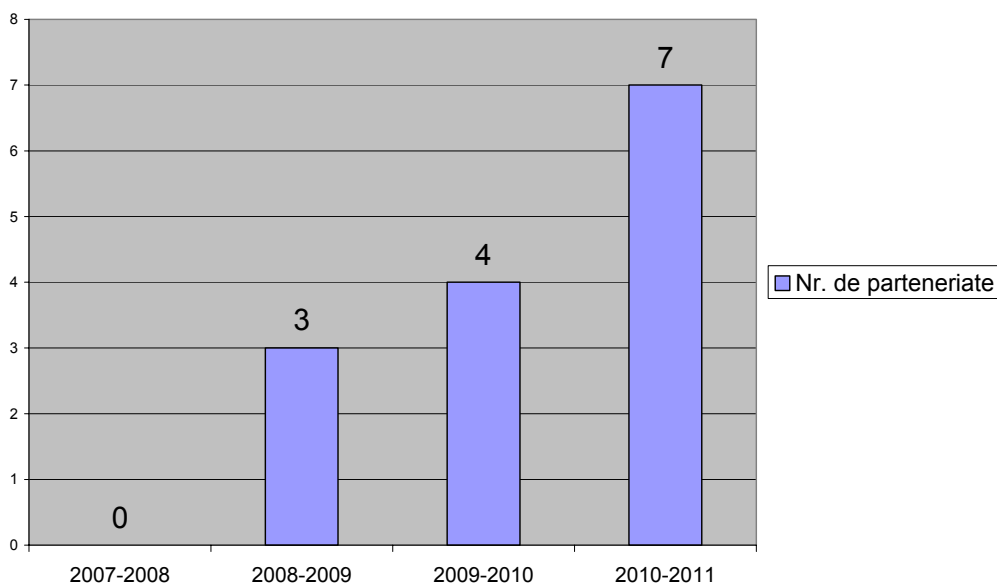

Fig. 6. Evoluția nr. de proiecte de parteneriat Leonardo da Vinci

Evoluția nr. de proiecte de mobilitate Leonardo da Vinci

În general, stagiile de mobilitate pentru formarea profesională inițială a elevilor din IVT nu se bucură de o atractivitate foarte mare în rețeaua școlară clujeană. Situația ar trebui să se schimbe, cu atât mai mult cu cât atractivitatea unei unități de învățământ care poate oferi stagii de formare profesională în străinătate este indiscutabilă.

De aceea este necesară o reevaluare a potențialului de oportunitate oferit de finanțarea prin Programul Sectorial Leonardo da Vinci a stagiilor de formare profesională inițială reglementată de ordinul nr. 4931/29.07.2008 (<http://www.edu.ro/index.php/legaldocs/10731>) cu privire la aprobarea metodologiei privind transferul și recunoașterea rezultatelor învățării dobândite de elevii din învățământul profesional și tehnic prin stagiile de pregătire practică, inclusiv stagii Leonardo da Vinci.

Conform articolelor 2.4. -2.6. stagiile de practică desfășurate în Europa sunt organizate pe baza **Programului de Formare și a Angajamentului pentru Calitate în programul Leonardo da Vinci** încheiat între organizația de trimitere (grupul școlar, colegiul tehnic, instituția de învățământ vocațional care desfășoară activitate de practică) și organizația de primire (întreprinderea sau instituția unde se desfășoară stagiul). Programul de Formare trebuie să cuprindă o descriere a activităților ce urmează a fi desfășurate de elev pe durata stagiului, precum, și o descriere a competențelor profesionale/rezultatelor învățării ce urmează a fi dobândite de elev pe durata stagiului, modalitățile de evaluare a competențelor profesionale/rezultatelor învățării și nu în ultimul rând activitățile de monitorizare și îndrumare a elevului pe durata stagiului. La finalul stagiului după evaluarea competențelor profesionale dobândite de elev, organizația de primire eliberează certificatul de mobilitate Europass.

Nu doar atractivitatea acțiunii este importantă, ci și capacitatea cadrelor didactice de a elabora programe de formare corespunzătoare din punctul de vedere al îndeplinirii criteriilor de calitate pentru participarea la selecția de proiecte de acest tip. Participarea cadrelor didactice cu responsabilități în oferirea de alternative profesionale prin stagii de formare profesională prin proiecte LdV la **seminariile de informare oferite anual de ANPCDEFP** devine importantă.

Nr. de proiecte de mobilitate Leonardo da Vinci

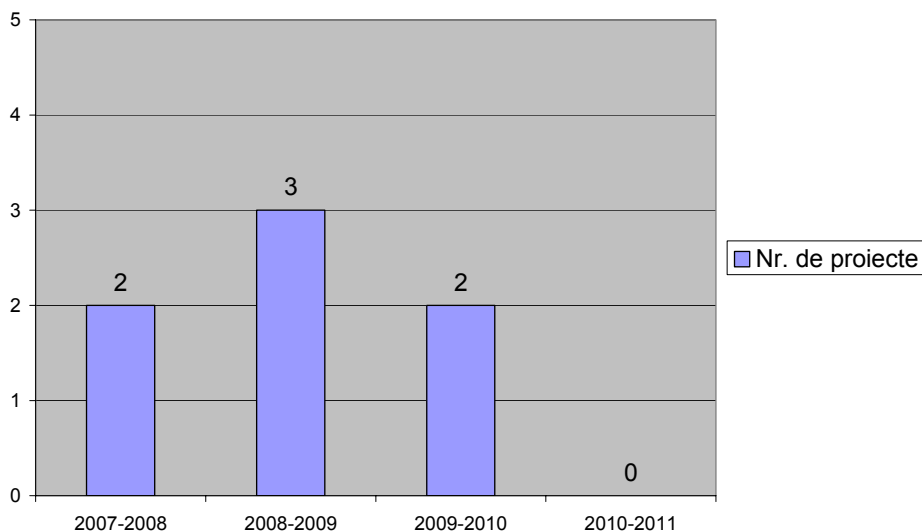

Fig. 7. Evoluția nr. de proiecte de mobilitate Leonardo da Vinci

EUROPEAN SCHOOL NETWORK – Portalul Educației în Uniunea Europeană – www.eun.org

European Schoolnet (EUN) este o rețea de 31 de ministere ale educației din Uniunea Europeană și din afara acesteia. EUN a fost creat mai mult de 10 de ani în urmă, cu scopul de a aduce inovație în predare și învățare părților interesate cheie: Ministerele Educației, școli, profesori și cercetători.

Activitățile portalului **European Schoolnet** sunt împărțite între trei domenii de activitate:

Politici educaționale, cercetare și inovare

Servicii școlare

Schimb de resurse de învățare și de interoperabilitate

Cuprinde următoarele portaluri operaționale:

- **SCIENTIX** – Comunitatea pentru educație științifică în Europa:

<http://www.scientix.eu/>

- **PAN EU YOUTH** – Un loc pentru expresie pentru tineri cetățeni europeni:

<http://www.paneuyouth.eu/>

- **Teach TODAY** - oferă informații și consiliere pentru profesori, directori, decidenți și alți membri ai resursei umane din școli cu privire la utilizarea pozitivă, responsabilă și sigură a noilor tehnologii.

<http://eskills.eun.org/web/teachtoday/home>

- **NANOYOU** - NANOYOU antrenează mai mult de 25.000 de tineri în activități despre nanotehnologii, prin programe integrabile în școli, centre științifice și muzee din întreaga Europa

<http://nanoyou.eu/>

- **U4ENERGY** – Provocarea Colii Europene - Școlile din întreaga Europă sunt invitate să participe la acest concurs captivant și să-și demonstreze realizările în ce privește optimizarea consumului de energie pentru a contribui la asigurarea unui viitor durabil.

<http://www.u4energy.eu/>

- **E-SKILLS** - Pentru toți utilizatorii de e-cetățenie, elevi, lucrători TIC sau profesioniști în domeniul TIC, portalul servește drept "one-stop-shop" pentru e-competențe și orientare profesională.

<http://eskills.eun.org/>

- **E-Learning Award** - Începând cu anul 2001, European Schoolnet a lansat competiția eLearning Awards pentru recunoașterea și evidențierea profesorilor și școlilor cu cele mai bune practici în domeniul utilizării pedagogice a TIC.

<http://elearningawards.eun.org/>

- **eTwinning** – Comunitatea școlilor din Europa - eTwinning este parte a Programului Sectorial Comenius, programul UE pentru școli

<http://www.etwinning.net/>

- **LEARNING EXCHANGE RESOURCES FOR SCHOOLS** - portalul destinat schimbului de resurse educaționale (LRE) Aici puteți găsi resurse și conținuturi educaționale din multe țări și de la nenumărați furnizori de educație, precum și de la 18 Ministere ale Educației.

<http://lreforschools.eun.org/LRE-Portal/>

- **Insafe** – Rețeaua Europeană de Centre de Conștientizare ce promovează utilizarea responsabilă și sigură a Internetului și echipamentului mobil de către tineri

<http://www.saferinternet.org/>

- **Insight – Observatory for new technologies and education** – Cincisprezece rapoarte de țară privind TIC în educație (seria 2009/2010) sunt acum publicate pe Insight.

<http://insight.eun.org/>

- **Xperimania – From molecules to materials** - Concentrându-se pe chimie și fizică, Xperimania își propune să stimuleze interesul tinerilor în domeniul științei, care este o prioritate pentru Europa să rămână o economie bazată pe cunoaștere prin stimularea inovației. Xperimania îi ajută pe elevi în clase de liceu (elevi cu vârste cuprinse 10-20), precum și profesorii lor să înțeleagă o gamă variată de aplicații de chimie, și modul în care această știință fascinantă a contribuit la evoluția de multe elemente de zi cu zi.

<http://www.xperimania.net/>

- **Xplora** - Xplora este poarta europeană către educația științifică.

<http://www.xplora.org/>

Interesul cadrelor didactice clujene pentru aceste resurse este în creștere, fapt demonstrat și de numărul din ce în ce mai mare de membri clujeni ai comunităților virtuale ale fiecărui portal educațional dintre cele enumerate. Sunt utilizate resursele educaționale puse la dispoziție, sunt organizate evenimente de diseminare de promovare a schimbului de bune practici educaționale.

Diseminarea și exploatarea rezultatelor

Diseminarea și exploatarea rezultatelor sunt esențiale pentru maximizarea impactului pe care îl au activitățile din acest program și din programe anterioare ale UE pentru educație și formare, venind în sprijinul agendei Lisabona revizuită și realizării Programului 'Educație și formare 2010'. Diseminarea și exploatarea rezultatelor prezintă următoarele avantaje:

- sporește durabilitatea rezultatelor proiectelor, pentru a răspunde nevoilor utilizatorului final;
- generează economii prin exploatarea unor practici existente (nu se "reinventează roata");
- rentabilizează investițiile;
- transferă rezultatele pentru a transforma sistemele și practicile, măbind astfel impactul programelor și proiectelor finanțate din fonduri UE la nivel de sistem;
- reduce intervalele de timp necesare pentru inovație în materie de politici și procese;
- alimentează procesul politic (învățarea între egali, Metoda deschisă de coordonare).

În cadrul Programului de Învățare pe tot parcursul vieții, trebuie observate următoarele distincții:

Promovare și sensibilizare: Acest termen este folosit în principal atunci când se face cunoscută existența programelor și inițiativelor, obiectivele și activitățile lor, precum și fondurile existente pentru anumite obiective specifice. Această definiție exclude comunicarea *rezultatelor* obținute. Promovarea și sensibilizarea, ca atare, au loc înaintea și în timpul implementării programelor sau inițiativelor. De această acțiune se ocupă DGEAC în colaborare cu Agenția Executivă "Educație, Audiovizual și Cultură" și Agențiile Naționale.

Diseminarea este un proces planificat care constă din furnizarea de informații principalilor actori privind calitatea, relevanța și eficacitatea rezultatelor programelor și inițiativelor. Acest proces are loc în momentul în care sunt disponibile rezultatele programelor și inițiativelor. Această activitate se desfășoară atât la nivel de program cât și la nivel de proiect, și implică participarea activă a unor organisme “releu” intermediare.

Exploatarea este o procedură de 'integrare' și de 'multiplicare'. Integrarea este un proces planificat de transfer al rezultatelor pozitive obținute în programe și inițiative spre decidenții corespunzători din sistemele instituționale locale, regionale, naționale sau europene. Multiplicarea este un proces planificat care urmărește să convingă utilizatorii finali să adopte și/sau să aplice rezultatele programelor și inițiativelor³.

Tipologia generală a rezultatelor proiectelor

Rezultatele pot fi grupate în cinci categorii mari. Primele trei sunt rezultate directe ale proiectelor, iar următoarele două sunt rezultate indirecte ale proiectelor și/sau rezultate ale unor programe și inițiative.

1) „**Produsele**” sunt rezultate tangibile și durabile care iau forma unor noi produse de învățare, noi programe de studiu, noi calificări, materiale video etc. Acestea cuprind:

- rapoarte și studii (comparative);
- module de educație și formare tradiționale, cum sunt manualele și alte mijloace de formare;
- module de educație și formare cu caracter inovator;
- noi programe de studiu și noi calificări;
- materiale informative privind abordările și metodologiile noi;
- materiale pentru educație și formare online (e-learning);
- evenimente: conferințe, evenimente culturale, întâlniri ale tinerilor, campanii de sensibilizare a opiniei publice, seminarii, dezbateri și simpozioane.

2) „**Metodele**” cuprind:

- cunoștințe dobândite de participanți într-un anumit domeniu și subiect;
- procese și metodologii de cooperare;
- lecții de management învățate și know-how;
- schimburi de idei și bune practici.

3) „**Experiențele**” sunt intangibile și probabil mai puțin durabile decât produsele și metodele. Ele cuprind:

- experiența dobândită de partenerii proiectului privind gestionarea și organizarea unor parteneriate (transnaționale);
- experiența dobândită de persoane, de exemplu, experiența dobândită în perioadele de mobilitate din cadrul Programului de Învățare pe tot parcursul vieții;
- schimburi de experiență și bune practici prin stabilirea unor rețele, mai ales în cadrul unor acțiuni centralizate din Programul de Învățare pe tot parcursul vieții;
- experiența dobândită prin proiectele practice de parteneriat în cadrul programelor sectoriale din Programul de Învățare pe tot parcursul vieții etc.

4) „**Lecțiile politice**” de regulă rezultă din experiența generală câștigată cu ocazia unor proiecte organizate în cadrul unui program sau a unei inițiative (sau a unui grup de programe sau inițiative) sau din programe speciale deosebit de inovatoare și eficiente. Acestea sunt

³ Definițiile pentru termenii “integrare” și “multiplicare” au fost luate din *Ghid de impact pentru promotorii de proiecte*; inițiativa comunitară Ocuparea forței de muncă; DG-Ocuparea forței de muncă și problemele sociale (1997).

aplicate mai mult la nivel de “sisteme” de către agenții multiplicatori. Este puțin probabil ca producerea de lecții politice să constituie principala preocupare a coordonatorilor de proiecte (sau a partenerilor lor) sau motivul principal pentru care participă la un program sau inițiativă UE. Cu toate acestea, unele pot avea relevanță și un potențial mare.

5) „**Cooperarea europeană**” permite, pe de o parte, o sensibilizare mai mare a publicului față de interesul pentru cooperarea cu parteneri europeni, o mai bună vizibilitate a Uniunii Europene, dar și consolidarea acțiunilor la nivel comunitar. Ea cuprinde:

- parteneriate europene noi sau extinse;
- împărtășirea experienței și a bunelor practici la nivel transnațional;
- dialogul și cooperarea interculturală, dezvoltarea competențelor interculturale;
- în anumite circumstanțe, dialoguri și parteneriate noi între țări care aparțin Uniunii Europene și altele care nu aparțin.

Publicitate

Toate granturile atribuite prin “Procedura Comisiei” (acțiuni centralizate) în cursul unui an bugetar trebuie să fie publicate pe site-ul instituțiilor UE în timpul primului semestru după închiderea exercițiului bugetar prin care au fost atribuite. Aceste informații pot fi de asemenea publicate în alte mijloace media, inclusiv în Jurnalul Oficial al UE. Numele persoanelor care au primit un grant nu vor fi însă publicate în Jurnalul Oficial sau pe site-ul Europa.

Pentru beneficiarii persoane juridice:

a) Se vor publica următoarele informații

- numele și adresa beneficiarului;
- obiectul finanțării;
- suma acordată și nivelul finanțării;
- lista organizațiilor partenere.

b) Beneficiarii trebuie să respecte obligația de a indica clar contribuția Uniunii Europene în toate publicațiile și în legătură cu activitățile pentru care este utilizat grantul. În plus, vor acorda importanță numelui și logo-ului Comisiei Europene pe toate publicațiile, posterele, programele și alte produse realizate prin acțiunea cofinanțată. În sfârșit, ei trebuie să declare în mod clar că responsabilitatea asupra conținutului revine consorțiului și nu Comisiei Europene sau Agențiilor. Dacă această cerință nu este îndeplinită pe deplin, grantul poate fi redus.

c) Beneficiarii trebuie să prezinte online o descriere a acțiunii și a rezultatelor intermediare și finale pe un site web pe care va fi activ pe perioada proiectului sau/și via platformele informatice finanțate de Comisia europeană și dedicate diseminării programului (EVE, ADAM etc.).

Proiectele sunt singurele care susțin lupta împotriva unei educații de tip *fast-food* și sunt *organice* pentru că viabilizează dezvoltarea socio-profesională a unei întregi generații, asigurând diversitatea în termeni de ofertă și în termeni de competențe acumulate. Nu întâmplător am folosit o asemănare a educației cu o cultură agricolă, întrucât este imperios necesară trecerea de la o *educație intensivă* la o educație *organică* în termeni de asigurare a unei adresabilități și personalizări a ofertelor și metodelor.

Suntem în poziția de a ne asuma misiunea de a propune proiecte educaționale viabile și sustenabile, realiste și relevante pentru ceea ce *societatea cunoașterii* așteaptă de la cei care o vor construi. Este nevoie, acum mai mult ca oricând de proiecte perfect adaptate nevoilor educaționale, interdisciplinare, inovative, centrate pe cultivarea creativității și eficacitate educațională.